

Айсен Николаев и Ясухиро Цудзи обсудили вопросы сотрудничества между Якутией и Губернаторством Хоккайдо Японии

12 июня состоялась встреча временно исполняющего обязанности главы Якутии Айсена Николаева и Висе-губернатора Хоккайдо Ясухиро Цудзи, в ходе которой обсуждены вопросы сотрудничества между Республикой Саха (Якутия) и Губернаторством Хоккайдо Японии.

В мероприятии приняли участие член Совета директоров «Банк Хоккайдо» Уэсуги Маюто, директор Представительства Губернаторства Хоккайдо на Сахалине Сато Томоюки, менеджер международного департамента «Банк Хоккайдо» Александр Крамской. Со стороны Якутии присутствовали руководитель Департамента по внешним связям РС (Я) Владимир Васильев, представитель МИД России в Якутске Николай Дьяконов, заместитель Постоянного представителя РС (Я) по ДФО в г. Владивостоке Ким Борисов.

Врио Главы Якутии Айсен Николаев выразил признательность за визит японской делегации, проходящий в рамках перефестного Года России в Японии и Японии в России, старт которому дали руководители двух стран – Президент Российской Федерации Владимир Путин и Премьер-министр Японии Синдзо Абэ.

Висе-губернатор Хоккайдо Ясухиро Цудзи отметил,

что визит является ответным после посещения председателя правительства Якутии Евгения Чекина Губернаторства Хоккайдо в сентябре прошлого года. Также Ясухиро Цудзи выразил благодарность сенатору от Якутии Александру Лазимову и другим представителям республики за посещение Губернаторства Хоккайдо в январе текущего года.

Активизация в отношениях на межгосударственном уровне, безусловно, отразилась и на состоянии сотрудничества регионов России с префектурами Японии. «Республика Саха (Якутия) как субъект РФ, входящий в состав Дальневосточного федерального округа, крайне заинтересована в расширении взаимодействия с японскими партнерами», – отметил Айсен Николаев. В этой связи стороны обсудили расширяющиеся связи в сфере гуманитарного сотрудничества между двумя странами, взаимодействие в сфере образования, науки, культуры и спорта. Особое место в ходе разговора было уделено расширению делового сотрудничества.

Айсен Николаев напомнил, что в конце 2016 года был открыт круглогодичный тепличный комплекс в Якутске. Благодаря соглашению, подписанному в сентябре 2017 года на полях Восточного экономического форума и сотрудничеству с японской компанией «Хоккайдо Корпорейшн», в конце мая в Якутске запущен мусорожигательный завод для утилизации медицинских отходов.

Также стороны обсудили проекты, которые будут реализованы в будущем. В Хангаласском улусе при участии японской компании предусматривается строительство круглогодичного тепличного комплекса. Планируется расширить сотрудничество между региональным якутским банком «Алматэринбанку» и «Хоккайдо Банк Лтд» для привлечения инвестиций для действующих и планируемых к реализации проектов.

Кроме того, рассмотрены планы по проведению 23-25 июня в Якутии третьего совместного заседания Консультативного совета по содействию российско-японскому межпарламентскому и межрегиональному сотрудничеству и японо-российского «Дискуссионного клуба»

Палаты советников Парламента Японии. В рамках данного мероприятия будет подписано соглашение по научному сотрудничеству проектов по переработке мусора между «Хоккайдо Корпорейшн» и региональным оператором по работе с твердыми бытовыми отходами.

Айсен Николаев напомнил слова Премьер-министра Японии Синдзо Абэ, произнесенные им во время пленарного заседания Петербургского международного экономического форума о том, что сейчас Япония и Россия находятся на поворотном пункте истории и призвал работать для будущих поколений наших стран, улучшить отношения и сотрудничество. По миссии Врио Главы республики,

благодаря сотрудничеству лидеров двух стран новую динамику получит сотрудничество между регионами.

«Уверен, что связи между Якутией и Хоккайдо являются важной частью этого сотрудничества, и мы со своей стороны готовы развивать его дальше и готовы к новым совместным проектам», – подчеркнул Айсен Николаев. В свою очередь, Ясухиро Цудзи отметил, что двусторонние связи между двумя регионами будут развиваться и будут способствовать взаимопониманию между Республикой Саха (Якутия) и Губернаторством Хоккайдо.

Пресс-служба Главы Республики Саха (Якутия) и Правительства Республики Саха (Якутия)
Фото Андрея Сорокина, ЯСИА

Нэһилиэктэртэн -- сонуннар

Улуус баһылыга Кытаанах нэһилиэгэр сырытта

Өрөбүл күнүрү аахсыбакка, бэс ыйын 11 күнүгэр Чурапчы улууһун баһылыга А.Т. Ноговицын үлэхсир бөлүгүн кытары Кытаанах нэһилиэгэр сырытта. Маһа сүрүннөн хаарбах туруктаах оскула дьыттын туругун уонна бэс ыйын 25-26 күнүрүгэр ыһылыахтаах үбүлүүтөх ыһыах хаамылытын билистиптэр.

Оскула уопсай туругун улуус баһылыгытутуу боптуруостарыгар солбуйааччы Р.Г. Васильев уонна улуус холбоһуктаах салаанын сулууспатын салайааччы А.А. Степанов көрдүлөр-инииттэр. Андрей Тимофеевич быйыл күһүн үөрэх дьылыгар үөрэнөөччилэри атын дьыаэ көһөрөн үөрэттэрэргэ араас барыйааннары бэлэттээт. Ол курдук санараны тутулан түмүктэнэн эрэр ыспартыбынай саалаа уонна уруоку арынай устуорт саалылар сырыттылар.

Ити көннүтэн нэһилиэк үө сүдү дьонутар аһаммыт үбүлүүтөх ыһыах баратырааматын, хаамылытын билистиптэр, ыһылыахтаах түһүлгэтин көрдүлөр, итинэн нэһилиэк аспылытын кытары көрүһөн санааларын иһиттэр. Сигэрлээ илик үлөнн-хамнаһы бу күнүрүгэ түмүкүүлэригэр сүбэлэттэр.

Кытаанах нэһилиэгин дьонно-сэргэтэ ыһыаха бэлэмнэнигэ көхтөөх, үтө ыһылыта турура кестөр. Ыччат дьон мас эрбэтигинэр, сана ыспартыбынай саалаа күүсү үтүһүлүлөр. Онон ыһыах үрдүк таһымна ыһылыта дьон эрэбэит.

Семен ЖЕНДРИНСКЭЙ.

Үтүө холобур

Үтүө дьыала дьонуннаах холобура

Быйыл Чурапчыбыт нэһилиэгэ суруука киирбитэ 370 сылаах үбүлүүтүн бэлэттир тэрийэһэртэн биһирэстэрэ «370 үтүө дьыала» акция буслар. Маһыаха Россия үрдүтөн Үтүө Дьулуур уонна Волонтерство сыла биллэриллибитэ онно тобоостох буолла. Олохтоохтор, тэригэ кэлэктииптэрэ бу акцияны ойбоон, араас субьютуннауктарга олус көхтөөхтүк кытынылар – баа өтүтөн уулуссалары ыраастааһынга, көбөрдүүтэ, сибээһи олордууттар күүс – көмө буолулар.

С.А.Новгородов аатынан Чурапчы орто оскулатын 21 – с ыһыскактара түмсөн төрөбүт нэһилиэкэригэр эмэ дьонун болуэи онордулар. Ол курдук, Ленин аатынан уулусса аһагылыты тимир муостатын таһагар павильоник тутан декоративнай талахтарыг онортулар. Иван Кошов, Марфа Макарова, Иван Григорьев, Александр Захаров, Николай Дьячковский, Егор Саввин уонна да аһыттар муста охсон, ыһыах иһиниэ бу ыһыаһарын олоххо көлөтөрүлөр. Дьукуускай кураһатан Яна Захарова акция уонна бузина талахтарыт ыһытан добогторутар ойбул буолла. Бары да ыһаах – чугас оһороччулар биир санаага сомөһөлөһөн, элэр саастарын саһылы таарыйа, кургүөмөһөхтик үлэһөн, аһынан тарыастылар. Бу үтүө дьыала итинэн эрэ бүтпөт – саһылы ыһыттылар. Бу дьоммут олордубут үүтэһиһтэрэ куруук үүтэ-чилиһэ тураларын хаанчыларга баа өтүтөн эбээһинэс ыһымыттары көрөһө-билиһтэх. Ол курдук уу күтэ сыһыахтара, саас, күһүн аайы эһин мас олордохтара, иһин-таһын ыраастахтара. Бу үтүө холобуру аһын да ыһыустар батыһахтара дьон баа саһааһааһыт.

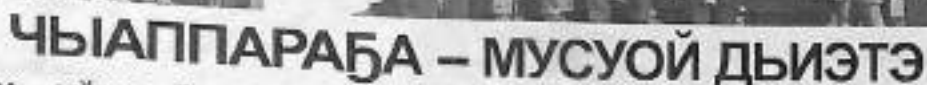
21 – с ыһыска Чурапчы солиһһыһыһын сайдыһыттар эрдэ да эһиэи онорбуг дьон буолулар. Кинилэр түмүсүүлэһтэрин, сайдам санаанан салайтаран дойдуларын туһутар куруук кыһалыһарын куруук аһына бэлэттиһилэр. Онон добогторго кытаанах доһуобуйаһа, бириэмэһи биһирэтиһилибит иһтэх эйгэһи, үүнүүнү – сайдыһына, өссө көнөт көскүлүтэх ыһыаһнары баһарыбыт.

«СО» корп.

Н.С. ПОПОВА

Улсууд — бүгд нэгдэж

Мусуойга нэһиллөк олохтоохторо урукку көмгэни хаалбыт экспонаттары абылтан туттар-
дылар. Ол курдук, барыта 150-чөө маан-сал
хомулуна. Сэдэх экспонат быһыытынан
тарыхына сивидэтэ, кыл сивидэ, 17-с үйгөтөргө
түмүр харчылар, айа ыргата, урукку көмгэни
хаалбыт түмүр оёо оонньуур массыынага,
олл. экспонаттар бусаттулар. ДИ.Льмина
ийтэ УП.Льмина ууран-хараһан ийдэ

Онон, Чыгышара үүтөр-сайдыр аартыгар өссө биир күнүг даһаһыннаһ, күүсүлүгүк үлэ сабаланаан олоххо киридо диин, олохтоохтор сүтэ үөрэбин:

Екатерина ПОПОВА.

Олгон байлагнаай ырыа күрээр
Чурагчы эр дынон ансаамбыла «Эн
мнэхэ күндүтэн күндүтү» ырыалары-
нан бастаахы мнэхэни бэллээр. Икхэ
мнэхэ Мутудай эр дыно «Хотойтон
хотойлор торүүлэр» ырыаларынан,
үлөс мнэхэ Хипүлү дяхталарын анса-
амбыла «Улуу Кыыйла»

Бүтээгдэлээр хүснэгт сайныг хорсо
үсрэн-котон, яраас салгыныг дундуй
пылын, күүстэрин-кыахтарын хэлээр
араас күрэхтэгийнээрэ кыттан,
сүргээрэ котондун тархастылар.

Марфа ПЕТРОВА

М.Н. МАКАРОВА
улуустааны тыя хаймаайыстыгынын
управленистегин зоотехника

Мария ТЕРАСИМОВА —
Стихотвор.

Билий төрдүн барытын бизэрбит сирим баар -- Чурапчы

Төрөөбүт соругум

САЛАЙААЧЧЫ КӨЛӨНКАТА

Бу күнсүргэ бидини уочараттаах үөрэх дьаһымын бизэсгэр үктэниинбит. Үөрэх хаччыстыбатын тупсарар түө үөрэхтэбинигэ туһуламмыт үлэ ыгытылыына. Чураачы улуһунтар Оёо уонна ыччег дьобурун сайылларыны сыһа бизэсиртээн, оёо сайыр хайысхаларынан үлэ ыгытылар.

Үөрэх тэрилтэлэрин тэтороскай арыалгаанын
нонго бастыг педагогтар уруоктарын корзоргуу,
аһарас уруоктары коргуу, үөрэнсээннэг, учуугала
методическай көмө ыһтылыһына, педагог, оскула сай-
дыр хайыскалары ыһтылыһына, иһинөөт үлө турмуһына.
Үөрэх территориянай холбоһуктарынан түрэн
сибээс нонго пелсовет ыһтылыһына, педагогтар кохтоок
кыһыныны ыһтылар, бөлгөлөрүн санналарын аҕаста-
стылар.

Уйуштургускулдардын бир проблемнн диалог технологиялар кичиринг «Я отрываю знания» видеокурсу курсын тэрийибит; маан учууталар О.Н. Елиссеев (Алабур), С.П. Давидова (Мугулэй), М.В. Петрова (Арыйлахак), С.Р. Никонина (Халбар), Ф.Н. Миронова (Алабур) аял номпадия кыайлына-астарынан буолуптур. Кыттыбыт уфуйааннартан Чурапчы «Кэскир», Хатыла «Ийурдунт» уфуйаанара кыайлылаанат тагыкстылар.

Үөрэк тэрилтэлэрин салайааччыларын, учууталларын, иитэччилэрин бөлөхтөрө арасык таһымнаах куурустарга, үөрэк айаалларыгар көхтөөхтүк сылдьан, илэлэрин таһымын үрдэттиниһэр. Улуус урдугун 21 салайааччы дусхууһуналар бигэрэлэр, 134 педагог үрдүкү уонна бастагы категорияга ааптаспынна аастылар.

Удуска, оросуубулуккоз уонна Бүтүн Россиятаагы дыһаларга күөкүрүстэргэ курактэрэ биһиги оҕолорбун педагогтарыбыт этиһиилээхтик кытылылар. Ол курдук „Иинникэ хараны“ эер чаппайысчир Бүтүн Россиятаагы туһумскэриэр Москва, Казань, куораттарга Саха сиirin чөлүн көмүскөн, Чакыр орто оскуолатытан Сайаана Попова (сал. А.Н. Софронкина), Чурагыныимчыкатытан Кристина Данилова (сал. КМ. Ежечамова), Никита Григорьев (сал. И.В. Сивцев), С.А. Новгородов атынан Чурагыны оскуолатытан Дайаана Попова (сал. А.Н. Фасольева) дэмсэг буолуптур.

Бүтүн Россиягаагы үөрөнчөчүлөр
олимпиадаларын Россиягаагы түрүмбүр
географияга Чугагы гимназиягыттан Николай
Минкин (сал. М.Д. Колесова) уонна физкультурага
Александр Назаров (сал. Т.В. Константинов) Саа
сириттэн кылаанылар, Н. Минкин пререр үрдүк
детишэ атыра

«Я — исследователь» осыюла инновационды уюмга алып келуек осыюла оңолорун Егүтүл Россиягаары куоңурустарыгар Мугудай «Чуораанын» улуыныан инновациончигы Эрюк Афонасьев (сэл. А.И. Афонасьев) уюмга Сылган орто осыюлатын 3 кылааны үөрөтөөнчигы Васа Дьячонский (сэл. Н.А. Дьячонский) дүккөт алын кылаагыт.

Байылыгы үркөк дыйдын чабуулхай сипитиизинен,
Ульяновский убагына салган айыл кыгышлар бүгүн
Россиядагы «Ученик года» күрөсө,
орстүүбүлүкэбит чизини көмүссөн, Чурапчы
төмөзизинен үрөткөнчиге Никита Григорьев
жүзөгүнөн бышыра.

Эбиги үлөстөрүнүн: Алаадынан «Алаадынан» үлөүү ансамбылын иштигичинин Зоя Дмитриева (сал. О.Е. Баникина) IX Норуоттар икки аралыарынан «Зууки и краски столиц» фестиваллар, Бүтүн Россияга «Жемчуга России» куонкурсу иккинни тогул дурдатынан таппынан «Саһарга» мола студиятын иштигичинин Монастырева Милена «Времен связующие нити» иштигичи сахалыы таһаһан коллективта (сал. А.С. Дьячкова) «Сияние Севера» оростуубулуктору куонкурсука кыһан, Москвага ыһтыһыбыт Норуоттар икки аралыарынан Quilt Fest 2018 кыһык иштигичи фестиваллар Гран-При ыһаһы ситиге. Турккыга ыһтыһыбыт «Антантиская весна» куонкурсука «Саһарга» мола студията (сал. А.С. Дьячкова) уоһа «Айтыл» фольклорнай ансамбли (сал. М.М. Снегирева) дурдатырынни буютулар. Санкт-Петербург куоракка «Творческие открытия» Аан дуйдуга фестивал-куонкурсука Толойкусу «Урсул» үлөүү ансамблота (сал. М.А. Синцева) дурдаты; «За сохранение национального колорита и виртуальное исполнение» анал аһ хаһаһыларынни буютулар, ыһаһа тилорутугар Ангелина Михайлова (сал. П.П. Хавотанов), хомуһа Ангита Михайлова (сал. М.М. Снегирева) дурдаты аһаһы сугуттор. Чокуоран

Алия Макарова Норуоттар икки ардыларынан
«Слияние культур» фестивал-конкурс лауреата.

Укуурт корун орнотуу тизмине кыргыздын эки жерде өткөзүлгөн чемпионаттарына барып, алардын жеңүүчүлөрү менен жолуккан. ДЮСШ жетекчилери менен жолукканда, Митя Пермяков Владивостока Улук Илги укуурт 2002-2003-ж. уюштурган 52-көчөрдө чемпион, Ян Лукин Казакстанга Нуротугар ички аралындагы жетекчилердин турмушунун 2-с. прикери (тренер Н.К. Сиваев), Артур Чирков (тренер И.С. Петров) Андрей Запорожский атындагы ыштыгы VI-с. Улук Илги көчүрү тустуга турнарын чемпиону, Диринтэн Косеный Проконьск мас тарылыгы (тренер Г.Ф. Пуляев) уюнга тиря спорттук (тренер Е.И. Юркин) Георгий Попов атындагы ыштыгы уюнга «Юной мадьянылары» түндүктөн кайтышында, Петр Ожухов партияны оюнга Россия чемпионатына кайтышында (тренер А.Ф. Иванов).

Генерал-майор Аан дийдуугааы кубогар С.А. Новгородов аатынан огуула уорениончигэ А. Купринкова (Е.Е. Купринков) боронка призераһа буолбута. Халыар орто огуулаһын 10 кыл уорениончигэ Айнал Адамов (тренер М.М. Адамов) юниорскайга Россия кубогун призераһа буолла.

Оросуудулугтэхи С.Растрогуев аатынан ширконой искусство курэсэр Мугудай орто оскуолатын «Эмэзия» баллар (сал. Я.А. Лебедин). Гран-при, Марк Мыреев багала мюстэхи баллар сиптисилэр. Алайар орто оскуолатын «Сахабыус» хамаандата (сал. В.Н. Носовичина) Саха КВН оросуудулугтэхи курэхи кыйылыаахынан бодол. Алик Попов «Мистер КВН» аатын сука.

Илгә маастарысыбызны корпоратор өрөспүүбүлүкөтөдө куонкурстарга кытаанд С.А. Новгородов атынан Чурапчы орто оскуоланын директоры солбуйааччы Л.Д. Пермякова «Драйвер инноваций» научнай-методической үлө куонкурсуна кыайлылашканын, Чурапчы «Космос» утууларынын илгөрчиги Н.К. Некстаева «Сыл бастыг илгөрчиги», «Бастыг эмгек педагог» куонкурстар лауреаттарынан, Талей орто оскуоласынан М.И. Аммосова «Сыл бастыг педагог-библиотекара» куонкурсуна «Инновация в библиотечном деле» анал ага хайаайлыгынан, С.К. Макаров атынан Чурапчы гимназиятын саха тылын учуутана С.Н. Гоголева «Үрүл көмүс пелиага» куонкурсуна өрөспүүбүлүкө директордорун ассосиациянын бийирбүлүн хайаайлыгынан, И.М. Павлов атынан Чурапчы орто оскуоланын историга учуутана В.В. Макаров «Элэр педагог» куонкурсу лауреатынан, өрөспүүбүлүкөтөдө «Сыл учуутана» куонкурсуна «Теоретический поиск» анал ага хайаайлыгынан, Чурапчы «Тунусиана» утууларынын физкультурага инструктора М.И. Сивши оскуона инновация тэригэтэр эр дьон педагогтарын куонкурстарыгар «Коророчу бийирбүг» уолна «Билиини» анал агарын хайаайыңа «Үөрүү» оҕо сайбар иннин эби үөрөктөһөһүн педагога П.П. Хосотанов «Сүрэхтин осолорго аныабын» куонкурсу диктантагынан бусулар. ХVс өрөспүүбүлүкөтөдө программировани чемпионаттар билин улууслуг хамааната (П.П. Захаров, Е.В. Промышев, Е.А. Федорова) бастагылар. Хотугу муһоборье тренер А.Ф. Илянов 2017 сыл бастыг тренерин бистормитин «Сахалы спорт» лауреатын атын сүкүтэ. Бу күнүгэр СӨ «Педагог-психолог - 2018» куонкуругар Чурапчы «Кытылы» утууларынын педагогическага П.Е. Яковлевэ 3 миһегэ босхо.

Хатъны, Тогой, Бехсы, С.А.Новгородов аатынан
Чурапчы орто оскуоналара уорук транпарын ишары
ситистилэр.

Бү үүрөж динчилар бос ийыг 28-30 күноринэр.
Горнай удуунугар ытышлар тый сирин
педагогический днэрбаскылар, аныгы үүрөждин
эйгитнэр инновационнай корүүлэрбитин,
бырайыактарбын көмүскөт, улуусу
үүрөждин тийишле коруксукут днэр эржэби.

9 уонш 11 мяастарга түмүктүүр тургуптар бара тураһар. Кисе сакк аарылар үктүөр барыныпукунктарбылар Билер калим экзаменнары салилтиһтөхкө тутулар, собулуур үрөхтэригэр аһаһаллар тутуласан көтөһтөнүө баһаһын.

Одоо сайжигтай сэтгэвэл хамгийн тэрийнхээ улсууд үргэлж 19 дүгээр үеийн 20 оны шоншигата үргэлжлэх. Сайжигтай туулахыг агаартай, хэтр үрэх дээднийг юу-уус хамт, үрэг-хот, санга сайжигтай холбоотойг хамттайг хамттайг хамттайг.

Т.В. ПАРТОНА.

[illegible]

Финляндия үөрэхтээһинин ситимин билсигэ

Аш дайхуа Финландия үөрүмү таһыма кээс сыһарта бир км үрдүк таһымта туура бэлэтээр. PISA чыныгылызынын финн оҕолоро саамай үрдүк билиг таһымын көрдөрүлөр. Билиг үлүстүг Чураачы «Мичи» уһууаанын илээнчигэ Марина Жирнова быһыл СО Үөрүм миниспэрстибэтин делегациялар киирцт. Финландия киэп куоратылар Хельсинкигэ үөрөт айаһта сыһаа, элбэи, көрөн-истэн, билин кэлэ.

– Марина Дмитриевна, бу сырымгытгыр ким салаган, хаһыа булан сырымгытгыт?

[illegible]

— Финсэр ордук тугу оро туталлар эбигтэй?

[illegible]

— Оёқудалага киришган иннинингизни тэрифтга сэр улга сэрин сэрүштэ.

— Финдацияда оро унуйванга сэтгэ наймтан сэтгэ шаагтар дотор сүүлээр эхит.

Төрөлүүтгэр оморор сиритгэн тулгуута сук сайабылыныа бигэрлэр. Уһуйаһнар мүлөөһалыһайта (сударыстыбаныай) уонна чаһынайта араасалар. Аһыа-туһу киһилэригэр турар ооннуур автоматыгаран юмүрэр үбү тулар «Фонд подеронка и рывых автоматов» сонун соһоһалыай бырайыактары, соһоһалыай хайыскаһаах тэриетэһири ойүүр-үбүлүүр, ол иһинэр чаһынай дьыссааттары. Чаһынай дьыссааттар хонуктааһа, юмүһү тилан сыһыар көрүүгэ араасалар. Ону тэһиниһи кыһаа юмүһүгэ төрөлүүт кулууба, оһо кулууба уонна оһо быһах сыһыар түмүүрүгэ үлэһиллэр.

Үгүйлэлтнэ тохиолдлуудыг эмнэ шийлэн хамуулар, сүүлчтэй үгүйлэн үлгэрлэн нэ хөдөөнүүдтэй, хуучиндтэй, дотоо жургалдууруудтэй уонна хас оюулуудтэй тулалдуулах. Үүдэг суух дотоо жургалдууд оюуноороо димассианаа хуучиндтэй жургалдуудтэй суух босхо сүүлчтэй жургалдуудтэй.

Дымысзаттарга анал дырыктар онлуктарыгар үткүү, ырыа, урулуй, эти-ханын чыбындралын үлөөрүрө ыытылышат. Оңо 6 сааһыгар дигри оонлуктар, сааһынтан кинирер юмо буларанын, күрхэтихитер, кэтэи коруулар ыытылыштарга бобулар. Таһырыа үүсүк салгытпа сыдан дьаарбайылар, бу оңо дымыскаа сыдыар юмун 60% ылар, ити түмүтөр оңолор ыарыга халпарбаттар. Оңо ыарыыһына, ысыраа-каны ырыдохтор, температурага сыдык буолуу лаһана, кэтэи конгулуктар. Оңо 6 сааһытан бастаменин болоххо сыдан күн бастаах аһаарылар анал дырыктарга үөрөсө. Эбиттэн кэтэи үлөһүлү көтүл оонлуктар.

– Айяныгы поминион тыны уотунуна тым буолуона?

– Хөшөөнийг өмүс зүгж өмүктөр өнөрлөхтөр, буу халхал гүйлгэвчлэн 30%-иан
ылар. Төрөнтүт сөбүдүннөн ууһуаанна оёо ханхай өмүк талын үөрөтсөн
бөдүрарылан, оёо билигитин таһыман ууроттаан, бөдүрлөтсөн оёодо билиан өнгөстөт,
үлгөн ыһаһилар эббөт. Аһын-һалын өмүк халхосотут ыһаһилар дьаһаһилар сүбэһилэ,
бөдүр ыһаһилар килсөһөр эһилэн үкөһиллэр. Оёо килин улаһаһиларна, өмөһөр туһаһил
диги өккөс талын үһүһаанна дьаһаһиларна дьаһаһилар өнөрлөхтөр.

Салтыкын б-с стр. юр.

Балаһаны бөлүмдөштүр: Мария Артемьевна, Анна Захарова.

Уолсей Льюис

Приемный кампания кэмгэр (бос ыйын 20 күнүттэн апарыах ыйын 10 күнүгэр дотор) устустан сыгыар туттарыаҥны оҕолорго уопсай көрүлөр. ХИФУ уопсайыгар туһу (Дюковский к. Кавказдарыини, уул 17, В блок) төлөөбүт сууһаага кудайа мөөстүгэ 400 охк. Уопсайга киирэрэ 086№ медицинаһой ыспыраатка, охосуһарын төлөөбүт кыһаҥага, үөрэх докумуонун туттарбыт распискаһа наһаар.

Түмүк тажылыта

Тышын эхсэмен түмүг сая күн билер, отгон сургуульын ыштылыбыг эхсэмен түмүг үс үт күнүн улаппакка тасар. Ким хайдах аастып, хас башы ыштыл тулунан информация ХИФУ официинай сайтылар уолла Кылабылай куорпуска (Дюкуускай к., Кулабаскай агуул, 42) баар истенимизэ тасыйа.

Университет олоқуттан

Устудуон олоҕо дигэн олоҕо ыһым ырыа курдук буолан аһар көрөтүн көрө көм. Хотугулуу-Илинни федеральнай университет элэр ыһчаг үөрөхү баһыһырылар, устудуон сыһыара бары өгүтүн туһалаах уонна умуһубат буоларыгар бары ыһаан уурар. Дойду үрүтүн тарбахаа баһанар туһаһай уопсай дьоморгоһок, дьомуру сыһынарага, эһиһи эһиһиһи, быһыһи хыһаһа аһаһаах араас куруһуок, обществениһай түмөүү, стаһиок, бөһөһиһи, библиотека баһаһар. Таһтан уйһа буһубат Сөһтөһөк куруук элэр. Сайһар, туһкар, көһөһиһи.

Истинный

[illegible]

Особай квота

Төлөбүрдүзүк үөтүк

Телебүртөк үрөк сынама ХХФУ анал үрөкүн курулун асыгырткан чөгөтүлүк. Сынама сына 257-275,5 тынсык булар булалына, чөгөтөн 120 тынсык булалын сеп. Бу курулук үрөкө сыналмак. Көзгөн үрөк сынама телебүртө 53-79 тынсык.

Ыйымдардын Директорун, Кулаковский
адресин уул, 42, 123 «ав» киб, 8(4112)496962
пүмөргөн эбээр pk_svf@mail.ru аалырыкы
сүмбөн Ыйымдардын сеп.

Кини приемуур хамынгийн сайн:
www.priem-s-vfu.ru

Машпан абитуриент мушарар ыйып-ыйытлар
экологтуу хоруйу ыйыт-ыйыт.

Холугулуу-Ийигини - федеральный университет
официальный сайт: www.vfu.ru

Манш университет аюкун, үзгүн тулутан
толору информация бар.

«d-fan» университет онлайн» ДЮН анал
бэрайыак адулларыт www.nus-vfu.ru

Манна аһал үөрэхтөөк джон тус савашырды,
туһалык сүбэни-соргуту, аһуулахытын сеп.

МКК Алматы дастықпен ХИФУ
прессо-сулуостың

